

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Etikai alapismeretek
Tárgykód:	ANTKTA1042
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Szilágyiné dr. Göcsei Irén
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

A hallgatók ismerjék az erkölcsről való gondolkodás megközelítésmódjait, forrásait. Legyenek tisztában az erkölcsi értékek, normák természetével, a társadalomban betöltött szerepével, korunk etikai problémáival (környezetszennyezés, eutanázia, halálbüntetés, abortusz stb.) Legyenek képesek határozott, felelősségteljes, racionális értékítéletek, döntések meghozatalára. A hallgatók legyenek képesek az etikátörténet kiemelkedő gondolkodóinak műveit értelmezni, az erkölcsi problémákat megragadni. Rendelkezzenek az emberi viselkedés differenciált észlelésének és befolyásolásának képességével, emberi kapcsolataikban legyenek alkalmasak a humánus és etikus viszonyulásra.

Tantárgy tartalma:

Erkölc és etika. Az erkölcs keletkezésével és lényegével kapcsolatos legfontosabb elméletek. Mi az ember? Az emberi természet jó vagy rossz? Antropológiai alapvetések. Az erkölcs struktúrája és funkciói. Erkölcsi normák szükségessége. Az érték fogalma, ontológiai alapjai. Az akarat szabadságának kérdése. A természetből és az emberlétből fakadó szabadság. Az ösztónyszféra és az erkölcs. Szabadság és determinizmus, szabadság és felelősség. A valláserkölc és a szekularizált etikák viszonya. A nyugati erkölcsiség forrásai. A következmény- és szándéketikák különbsége. Az erkölcsi jó fogalma a különböző etikákban. Arisztotelész etikája. A hellenizmus, a reneszánsz és az újkor individualista értékrendje. Pragmatizmus, utilitarizmus. Kant és a német idealizmus etikája. Túl jón és rosszon – Nietzsche az erkölcsről. Politika és erkölcs. A hatalom és a moralitás viszonya (Platón, Machiavelli, jakobinus etika, anarchizmus). A diktatúra és demokrácia erkölcsi kérdései. Az igazságosság. Az elidegenedés erkölcsi kérdései (marxizmus, freudizmus, neofreudizmus) Erkölcsi és jogi szabályozás. Egyén és közösség viszonya. Közszolgálat és etika. Civilizáció és erkölcs. A környezetetika problémája. A mély és sekély ökoetikák. Ember és állat viszonyának etikai vonatkozásai. Az élet tisztelete és az élőlény joga. Bioetikai kérdések (abortusz, eutanázia, halálbüntetés öngyilkosság, klónozás)

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Etikai alapismeretek
Tárgykód:	ANTKTA1042
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Szilágyiné dr. Göcsei Irén
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Tantárgy tartalma:

Az egyenlőség és a másság. A feminizmus. A szexualitás etikai problémái.

Számonkérési és értékelési rendszere:

Aláírás feltétele: Az előadások látogatása

Évközi jegy feltétele: zárthelyi dolgozat megírása

Kötelező irodalom:

- Hársing László: Bevezetés az etikába. Bíbor Kiadó, Miskolc, 1999
- Hell Judit (szerk.): Szociáletika szöveggyűjtemény. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 1996
- Földesi Tamás: Az erkölcsi jogok megalapozása
- Endreffy Zoltán: Globális problémák a politikai filozófia és az etika szemszögéből
- James H. Moor: Mi a számítógépetika?
- Edouard Boné: A genetika tudománya. Meddig szabad elmenni?
- Jobbágyi Gábor: A méhmagzat jogképessége, életjoga s védelme a terhességmegszakítás ellen
- Kis János: A magzat státusa
- Halmai Gábor: Bitóval Európába?
- A halálbüntetés megszüntetése Magyarországon
- Martha Lampland: Feminizmus és társadalomkutatás
- Alan Soble. A szexualitás filozófiájáról
- Fridli Judit: Tiltás vagy legalizálás
- Arisztotelész (1971): Nikomakhoszi etika. Magyar Helikon Kiadó Bp.
- Fromm, E. (1995): A szeretet művészete. Háttér Kiadó Bp.
- Gulyás Gyula szerk. (1997): Közszolgálat és etika, Helikon, Bp.
- Richard A. Chapman: Etika a közszolgálatban
- Dennis F. Thompson: A sokszereplős cselekvés erkölcsi felelőssége

Tárgytematika

Félév:	2011/12/2
Tárgynév:	Etikai alapismeretek
Tárgykód:	ANTKTA1042
Felelős szervezet neve:	Társadalomtudományi, Felnőttképzési és Közművelődési Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA17
Tárgyfelelős neve:	Szilágyiné dr. Göcsei Irén
Tárgy követelménye:	Évközi jegy
Tárgy heti óraszám:	1/1/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

Kant, Immanuel: A gyakorlati ész kritikája. Oiris, Bp., 2004.
Macintyre, Alasdair (1999): Az erény nyomában. Osiris, Bp.
Nyíri Tamás (1994) Alapvető etika. Szent István Társulat, Bp.

Oktatók: Szalai Zsolt, Csendesné dr. Cseri Kinga